

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 2. Vtrum voluntas possit vom pati in actibus imperatis, & eorum
cessatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Actur affectus. Hic proprie & immediate voluntas non patitur vim circa carentiam sui actus, quasi violenta sit illi haec amoris vel delectationis carentia; quia haec carentia provenit voluntati ab intrinseco (intellectu enim non valente comprehendere obiectum amabile, secundum inclinationem naturalem voluntatis est, ut careat affectu amoris illius obiecti) sed immediate vim patitur circa carentiam actus intellectus; quia intellectus a causa extrinseca impeditur a consideratione obiecti contra renisum voluntatis. Vnde ipsa etiam voluntas remote seu mediate vim patitur circa carentiam sui actus, qui debebat sequi ex consideratione intellectus.

Secundo, Potest voluntas impedi subtrahione concursus diuini, immediate ad ipsius actum necessarij, idque apprehenso iam obiecto per intellectum, & voluntate ad illud vel habitu vel motu preueniente affecta: quo modo quidam Doctores putant confirmatos in gratia non posse mortifere peccare. Etsi enim apprehendant bonum delectabile, & voluntas ad illud motu aliquo primo sollicitetur; tamen si Deus nolit praebere suum concursum ad eliciendum consensum, non poterunt consentire. In hoc & simili casu Almainus Tract. primo moralium c. 2. & Palud. in 4. quem ibidem citat, putant voluntatem violentem impedi, & carentiam consensus esse violentam ipsi: & ratio est; quia provenit a principio extrinseco, scilicet a Deo suspendente suum concursum; & est contra voluntatis inclinationem, quam habet ad illum consensum ratione primi motus, seu affectus praevientis.

Almainus.
Palud.

Gabriel.

Quae sententia, quod ad rem attinet, mihi placet, eamque tradit Gabr. in 2. d. 25. q. unica, a. 3. propositione tertia. Nam sicut potest fieri vis alicui rei, inferendo aliquid positivi contra naturalem inclinationem vel appetitum elicitem; ita potest fieri vis subtrahendo aliquid positivi contra rei inclinationem, quod fit per potentiam causae superioris suspendentis suum influxum, quem causa inferior postulabat. Quo modo dici potest, ignem Babylonicum per vim prohibitum diuinitis ab vrendo; nam positus omnibus antecedenter necessarijs ad vrendum, & vi ipsius naturali ad hoc determinata, impeditus fuit contra naturalem inclinationem. Sic si quis videns Deum, non amaret, aut non gauderet, ob defectum concursus diuini; per vim censeretur impedi: quia quod non amaret, aut non gauderet, esset contra naturalem inclinationem actiuam. Si tamen modum loquendi vulgarem spectemus, proprie non dicitur voluntas hic vim pati aut *resistat*; Nam hoc nomen designat aliquam positivam impressionem fieri a causa extrinseca, qua impediatur a suo nativo motu: hic autem nihil positivi inferitur. Verum hoc ad modum loquendi pertinet.

DVBIVM II.

Utrum voluntas possit vim pati in actibus imperatis, & eorum cessatione?

32 **R**espondetur Possesse, ut recte hic D. Thomas. Hoc tamen sic intellige, non quod actus aliquis possit imperari a voluntate, seu ab eius pendere imperio, & simul esse violentus voluntati, hoc enim implicat (si enim pendet a voluntate

imperio, iam non est a vi extrinseca voluntatis, sed ab intrinseca, ac proinde non est violentus) sed quod illi actus, qui aliam solent imperio voluntatis excitari in ceteris animae potentijs, possint ab extrinseca causa excitari contra renisum voluntatis. Explico id in singulis potentijs subditis voluntati.

Primò, In intellectu, qui dupliciter potest habere aliquem actum seu cogitationem contra renisum voluntatis: Primò, Si Deus immediate illum applicet ad cogitandum; & tunc violentia proximè erit in actu intellectus: sic damnati perpetuè coguntur omnes suas miseras cogitare, ut quidam docent. Secundò, Si proponatur intellectui obiectum mediante phantasia, voluntate renitente: sic hominibus bonis & malis multae incidunt cogitationes contra voluntatem. Hic tamen vis ipsa non est immediate in actu intellectus; neque etiam in actu phantasiae (quia nulla causa creata extrinseca potest immediate in actu intellectus vel phantasiae, vel sensus exterioris influere) sed in motione spirituum, vel sanguinis, vel in alio actu, quo obiectum interius offertur; quo proposito naturaliter sequitur actus phantasiae vel intellectus.

Iidem modi duo locum habent in phantasia & sensibus exterioribus: possunt enim haec vires immediate applicari a Deo ad operandum contra voluntatis renisum (potest enim Deus facere, ut videas etiam clausis oculis, & obturatis auribus audias) & tunc vis immediate est in ipsa sensuum operatione: at causa creata non possunt id immediate, sed solum mediante alio; quatenus offerunt obiectum, vel impediunt ne quid interueniat inter obiectum & sensum; nam etiam tunc sensus necessariò operantur, etsi voluntas renitatur; quia ipsorum operatio non subest arbitrio voluntatis, nisi indirectè & remote, quatenus in potestate voluntatis est mouere membra, ea applicando, auertendo, vel aliquid interponendo.

Dico Secundò, Voluntatis potest vim pati in cessatione actuum imperatorum, seu aliarum potentiarum. Patet ex D. Thoma. Potest autem id fieri dupliciter: Primò, Si membrum aliquod videtur ne possit moueri, vel spiritus ad motum necessarij subtrahantur, voluntate ad motum conante. Secundò, Si omnibus necessarijs positus, & voluntate conante ad motum, Deus non praebet concursum.

Dico Tertiò, Violentia quae inferitur voluntati circa actus imperatos, non est violentia respectu ipsarum potentiarum, a quibus isti actus procedunt; sed solum respectu voluntatis. Patet ex dictis supra. Nam oriuntur isti actus ab intrinseca vi illarum potentiarum, & sunt iuxta illarum inclinationem. Idem dicendum de cessatione actuum, praeter eam quae fit subtrahione concursus diuini. Omnis enim cessatio actus earum potentiarum, quae imperio voluntatis subsunt, est naturalis ipsis potentijs, praeter illam quae fit per nudam concursus diuini subtractionem; ut patet ex supradictis.

Voluntas
potest vim
pati circa
actum in-
tellectus
dupliciter.

Similiter
circa actus
phantasiae
& sensuum
exteriorum.

33
Potest vim
pati in ces-
satione a-
ctuum im-
peratorum,
dupliciter.

Qua ces-
satio ipsis
potentijs
fit violenta.